

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای نویسندگان نوشتارهای علمی در فصلنامه علمی - پژوهشی انجمن علمی فرش ایران - گلجام

2003 در قطع A4 به همراه CD متن و CD تصاویر با فرمت Tif و با کیفیت 300dpi و نامه ای به عنوان سردبیر مجله گلجام (پایریک) به صندوق پستی مجله: تهران - صندوق پستی ۱۳۶۱-۱۳۱۴۵، فصلنامه گلجام، انجمن علمی فرش ایران و یا نشانی: تهران، خیابان کریم خان زند، نبش خیابان شهید دکتر عضدی (آبان شمالی) - ساختمان دانشگاه علامه طباطبایی - طبقه دوم، اتاق ۲۱۸ انجمن علمی فرش ایران ارسال شود. تلفن: ۸۱۰۳۲۲۲۹

مشخصات نویسنده یا نویسندگان مقاله، به شرح زیر قبل از چکیده نوشته شود.

نام و نام خانوادگی - میزان تحصیلات - رشته تحصیلی - رتبه علمی - آدرس و تلفن - دورنگار یا پست الکترونیک (ابتدا نویسنده مسئول یا عهده دار نوشته شود)

ترتیب اجزا فهرست منابع به شرح زیر است:

کتاب: نام خانوادگی، نام نویسنده، (سال انتشار)، عنوان کتاب. نام مترجم یا مصحح. ناشر. محل انتشار.

مقاله، نام خانوادگی، نام نویسنده (سال انتشار). عنوان کامل مقاله. نام مترجم. نام مجله. دوره. شماره.

ارجاعات به منابع در متن نوشتار شامل نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار و شماره صفحه در انتهای نقل مطلب در پراکنش بیاید.

صحت نوشتارهای علمی یا نویسنده یا نویسندگان است.

استفاده از مطالب مجله انجمن علمی فرش تنها با ذکر ماخذ، مجاز است.

مقالات مستخرج از رساله های دکتری یا پایان نامه کارشناسی ارشد باید با نامه ای استاد راهنما همراه باشد.

نشانی الکترونیکی:

E_mail: anjomanfarsh@gmail.com

هیات تحریریه فصلنامه گلجام

در این مجله، نتیجه پژوهش ها و تجربه های علمی در زمینه فرش و زیراندازها و توسعه دانش در این زمینه به ویژه در یکی از موضوعات: طرح و نقش، رنگ بندی، رنگرزی، بافت، مرمت، مواد اولیه، اقتصاد و بازرگانی، مدیریت، تاریخ و فرهنگ، جامعه شناسی و مردم شناسی فرش منتشر می گردد.

نوشتارهای پژوهشی، تحلیلی، نقد کتاب های علمی - هنری و گزارش های علمی و هنری در زمینه فرش و زیراندازها نیز پس از داوری و تصویب در هیات تحریریه قابل انتشار است.

مقاله ها باید دارای بخش های: چکیده فارسی، واژگان کلیدی، مقدمه، متن مقاله، نتیجه، پی نوشت ها و فهرست منابع و چکیده انگلیسی باشد.

نوشته های ارسالی نباید قبلاً در هیچ مجله ای به چاپ رسیده باشد. همچنین مقاله های ارسالی به این فصلنامه نباید همزمان به مجله دیگری ارائه شده باشند.

نوشتارهای ارسالی ترجیحاً به زبان فارسی باشند. ضمناً در صورتی که به زبان دیگری ارسال شود پس از ترجمه و تصویب هیات تحریریه به چاپ می رسد.

پی نوشت های مقاله (معادل های واژه ها - اصطلاح ها - توضیح ها) در متن به ترتیب شماره گذاری شده و در پایان مقاله، پیش از فهرست منابع تحت عنوان پی نوشت ها ارائه شوند.

اندازه نوشتارها باید بین حداقل ۵ و حداکثر ۱۵ صفحه مجله (با احتساب تمام بخش های مقاله) باشد.

تصاویر ارسالی می بایست به طریق رنگی و یا سیاه سفید و در ابعاد ۹ در ۱۴ سانتی متر باشد.

شماره عکس ها، طرح ها، جداول و نمودارها به ترتیبی که در متن مقاله به آن اشاره شده در پشت مدارک یا مداد نوشته شود. جهت عکس ها و طرحها با فلش در پشت عکس مشخص شود.

نوشتارها و مقاله ها باید در ۴ نسخه تایپ شده با نرم افزار word

گلجام

فصلنامه علمی - پژوهشی انجمن علمی فرش ایران شماره ۱۵ بهار ۱۳۸۹

گلجام

گلجام

شغل:

اینجانب:

نشانی پستی:

تلفن:

کد پستی:

مایل به اشتراک یک دوره یکساله (۴ شماره) از شماره ..... تا شماره ..... هستم.

لطفاً فرم اشتراک تکمیل شده را به همراه اصل فیش بانکی شماره حساب جاری ۲۱۰۱۱۰۳۴/۶۴ بانک ملت شعبه قرنی (کد شعبه ۶۳۲۱۴) در وجه انجمن علمی فرش ایران واریز و به نشانی: تهران - خیابان کریم خان زند - نبش خیابان دکتر عضدی (آبان شمالی) ساختمان دانشگاه علامه طباطبایی - طبقه دوم - اتاق ۲۱۸ و یا تهران صندوق پستی ۱۳۶۱-۱۳۱۴۵ ارسال نماید. تلفکس: ۸۱۰۳۲۲۲۹

گلجام

فصلنامه علمی پژوهشی انجمن علمی فرش ایران

انجمن علمی فرش ایران

صاحب امتیاز: انجمن علمی فرش ایران

سر دبیر: دکتر حبیب الله آیت اللهی

مدیر مسئول: دکتر محمدتقی آشوری

هیئت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا)

دکتر محمدتقی آشوری

دکتر حبیب الله آیت اللهی

استاد رضا الله داد

دکتر سید جلال الدین بصام

دکتر رقیه بهزادی

دکتر سیروس پرهام

دکتر امیر حسین چیت سزایان

استاد مهدی حسینی

دکتر حسن خاتمی

دکتر ابوالقاسم دادور

دکتر مجید صباغ کرمانی

استاد محمدرضا عابد

دکتر مهرانگیز مظاهری تهرانی

دکتر مجید منتظر

دکتر محسن نیازی

دانشیار دانشگاه هنر

دانشیار دانشگاه شاهد

مدرس دانشگاه و کارشناس فرش

استادیار موسسه آموزش عالی علمی - کاربردی جهاد کشاورزی

دانشیار بازنشسته پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

محقق فرش و صاحب تالیفات

استادیار دانشکده معماری و هنر دانشگاه کاشان

استاد دانشگاه هنر

استادیار دانشکده معماری و هنر دانشگاه کاشان

دانشیار گروه پژوهش هنر دانشگاه الزهرا

دانشیار دانشگاه تربیت مدرس

مدرس دانشگاه و کارشناس فرش

استادیار دانشگاه الزهرا

دانشیار دانشگاه صنعتی امیر کبیر

دانشیار دانشگاه کاشان

مدیر اجرایی: شیرین کیانی

ویراستار فارسی: زینب سادات اصباح طباطبایی

ویراستار انگلیسی: دکتر سیدجلال الدین بصام

فصلنامه گلجام داری درجه علمی - پژوهشی براساس مجوز شماره ۱۳۵۸/۱۰۳۹۱۰/۳ مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۱۷ از کمیسیون محترم بررسی نشریات علمی کشور - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

با حمایت:

۲۰۰۰ تومان

کانون
هماهنگی
فناوری فرش
ایران

فهرست مطالب

- ۵ برای چین و ماچین چه کنیم؟ سردبیر
- ۱۱ بررسی اثر راهبردهای رقابتی بر گسترش بازار داخلی صنعت فرش دستباف ایران
عادل صلواتی، میثم برزگر، نوید آریا نژاد
- ۲۵ بهبود برخی خواص الیاف پشم حاصل از فرایند شستشو علی جهانگیر، عبدالرضا ظهیری، مهدی اخباری
- ۳۹ نقش فرشته در فرش ایران دکتر قباد کیانمهر، دکتر حسین میرجعفری، آزاده پشوتنی‌زاده
- ۵۵ تحلیلی چند بر قالیچه‌های عرب جنی فارس دکتر ابوالقاسم دادور، اعظم رسولی
- ۸۱ تأثیر نوع گره بر خواص فیزیکی فرش: ضخامت کف فرش، ارتفاع پرز و طول فرش
سید جلال‌الدین بصام، محسن حمیدی، بهشته نصیری راد
- ۱۰۳ تحلیل نقش و قاب حاشیه در فرش‌های عشایر افشار در تلفیق نگرش جورج زیمل و رویکرد بازتاب
دکتر زهرا رهبرنیا، بهاره پور یزدان‌پناه
- ۱۲۷ صنعت دست‌ریسی در نگارگری ایرانی (سده نهم تا یازدهم) دکتر سید علی مجابی، زهرا فنایی

برای چین و ماچین چه کنیم؟

اخیرا گزارش‌هایی از اعزام هیات‌های تجاری ایران به چین برای بررسی چگونگی مبادلات تجاری فرش دستباف ایران به چین، نگاه‌ها را به خود معطوف کرده است، چنانکه می‌بایستی به آن با دوراندیشی و آینده‌نگری توجه داشت و روحیه‌های آزمند و مال‌اندوز را از آن برکنار داشت.

اهمیت این گزارش‌ها در کجاست و چگونه باید به آن‌ها «آری» گفت؟ بیانات گفته شده بگونه‌ی هستند که نشان می‌دهند بسندگانه کارشناسی نشده‌اند و شتابزده از روی احساسات میهن پرستانه و شاید هم اندکی فرصت طلبانه بیان شده‌اند و یک نقد بی‌غرضانه و بسیار دقیق را مطالبه می‌کنند. هرچند که مسوولان و مدیران ما با نقد و نقادی میانه‌ی خوبی ندارند و بانگ‌های، گاهی خصمانه، به آن می‌نگرند، ولی با این حال، لازم دیدم چند نکته را بطور خلاصه یادآور شوم. چین، سرزمینی با بیش از یک میلیارد و چهارصد میلیون انسان پر تلاشی که می‌کوشند کشورشان را در جهان به ردیف نخست برنشانند و کشوری که در زمینه‌ی اقتصاد و تجارت جهانی به اکناف جهان ریشه دوانیده و با قیمت‌های بسیار نازل می‌کوشد بازارهای دیگر جهان را به ورشکستگی تهدید کند، کشوری که هم اکنون آمریکا را بدهکار خود کرده است، چه موقعیتی نسبت به فرش دستباف ایران خواهد داشت در حالیکه، در اغلب کشورهایی که فرشهای دستباف ایران می‌درخشیدند، هم اکنون فرشهای ماشینی کم دوام بر پهنه‌های زمین، از مساجد، مراکز تجمع همگانی، خانه‌های مسکونی و غیره گسترده شده‌اند (مورد نمونه عربستان سعودی).

چین ارزاترین محصولات تجاری را به بازارهای جهان عرضه می‌کند. بهای مواد اولیه، مزد

کارگر، مخارج کارگاه، مالیات دولت، کرایه ی کشتی و در راه آهن و کامیون، حقوق گمرکی کشورهای وارد کننده، سود نخستین دست، و سود دستهای دوم و سوم، ارزش افزوده ی کشورهای وارد کننده، و غیره را محاسبه کرده، یک پیراهن چینی در آمریکا یک دلار و در فرانسه به دلیل وجود ارزش افزوده بر کالاها و مالیات خریدار(!) به بهای یک یورو به فروش می رسد. در صورتی که در بازار ایران، پیراهنی با همین مشخصات، دوخته شده در ایران، بیش از چندین هزار تومان به خریدار عرضه می گردد.

یک کفش زنانه ی چرمین چینی در بازارهای روز فرانسه به بهای سه یورو به فروش می رسد و کفش ماشینی ایرانی با همان کیفیت حداقل پنجاه تا هفتاد هزار تومان است! آیا برای فرش دستباف ایران نیز چنین مقایسه ی انجام گرفته است و یا اصولاً می تواند درست باشد؟ در گزارش ها، نظریات چندین کارشناس فرش را می توان خواند که باید بگویم متأسفانه هیچ کدام بی نقص و بیرون از ایراد و اشکال نیستند. مطالب آنها که همگی، پس از سفری کوتاه و با شتاب اظهار شده اند، عاری از پیشینه ی پژوهش و تحقیق در موقعیت اقتصادی چین و چینیان و از نا آگاهی و یا کم آگاهی هیات ایرانی از وضعیت سیاسی- اقتصادی کشور چین و متکی بر نیازهای گویندگان آنها بوده، نقدی هر اندازه کوتاه را ایجاب می کند، هر چند که ممکن است موجب رنجش آنان گردد.

جناب آقای فیصل مرداسی، رئیس مرکز ملی فرش ایران، برای به دست آوردن بازار فرش چین، دو دلیل آورده اند، نخست رکود بازارهای اروپایی و آمریکایی را، که مسلماً بر اثر «حصص اقتصادی» شدیدتر نیز شده است و دیگری مرکزیت کشور چین در آسیای خاوری رکود بازارهای اروپایی و آمریکایی حاصل عدم توجه به جامعه شناسی و روانشناسی ملت های مختلف اروپا و آمریکا و نا آگاهی از شاکله های زیبایی شناسانه ی آنها و نبود برنامه یی درست و سنجیده برای بازار خارجی فرش است. من در سرمقاله های گذشته از این مقوله چندین بار سخن گفته ام و آسیب شناسی کرده، راه های چاره را نیز مطرح نموده ام. سخن جناب مرداسی گواه برین است که به رغم کمک های ارزنده یی که برای چاپ گلجام می کنند، مطالب پژوهشی گلجام به ویژه به مقاله های آن توجهی ندارند و یا فرصت خواندن و بررسی آنها را هنوز نیافته اند. متأسفانه مسئولان و مدیران تجارت خارجی ایران، اصولاً به برنامه ریزی اعتقاد و باور ندارند و بازرگانان ایرانی خود سرانه و با سلیقه های شخصی به صادرات خود اقدام می کنند. دیگر اینکه مرکزیت چین به تنهایی بدون کار کارشناسانه در همه ی جوانب، پاسخ درستی نخواهد داد.

پرسش این است که در صورت اقدام به صدور فرش به چین، اندیشیده شده است که آیا این بازار می تواند نیازهای فرهنگی چین را برآورده کند؟ و یا این بازار «بازدهی پولی» خواهد

داشت؟ یا فرش ایران با اجناس تهاتری، میوه های نارس و «ژنتیکی»، کفش و کلاه و لباسهای ارزان کم دوام، ساعت‌های یکبار مصرف، وسایل و اجناس تزئینی، گلها و گیاهان مصنوعی پلاستیکی، عروسک‌های بی خاصیت و شاید ساخته شده از مواد مسموم (آن گونه که به برخی از کشورهای اروپایی سرازیر شدند و توسط دولت‌های آنها توقیف و برگردانده شدند)، سفره‌ها و پرده‌های نایلون و ده ها و صدها تولیدات چینی دیگر که هم اکنون بازارهای کیش و دیگر شهرهای ایران را قبضه کرده و پر نموده اند، مبادله خواهد شد؟ چین برای هرگونه محصولی می تواند بازار خوب و پر درآمدی باشد ولی «به شرطها و شروطها».

جناب آقای محمدعلی دیده روشن، نائب رئیس اتحادیه ی صادر کنندگان فرش دستباف فارس، پس از یک سفر کوتاه، آمار دقیقی از قشرهای متوسط و ثروتمند چین حاصل کرده اند که برای یک متخصص آمار چندین ماه بررسی و مطالعه نیاز دارد.

ایشان از هم اکنون به طرزی شتابزده برای صد سال آینده ی فرش ایران نگره پردازی می کنند بدون آنکه یک بررسی ژرف در جامعه شناسی هنری مردم چین، مردمی که بیش از هزار سال پیش از مسیح (ع) هشت هزار سرباز بی نقص در اندازه های طبیعی و کاملا واقعیگرا را از گل پخته با گاری ها و کالسکه ها و وسایل جنگی آنها را در کنار مقبره ی امپراتورشان به خاک سپرده اند، که جامعه ی هنری واقعیگرای امروزین اروپا و باختر زمین را حیرت زده کرده است. بدون آگاهی کامل از ادیان و آداب و رسوم متفاوت این ملت بزرگ، و بدون یک آسیب شناسی آگاهانه و بی غرض فرش های ایرانی و تعصب فرش بافان و تولید کنندگان ما (که هرگز حاضر نیستند نقد دلسوزانه ی منتقدان و آسیب شناسان و حتی یافته های علمی متخصصان را بپذیرند) طرحهای سنتی و تکراری خود، با رنگ های نه ایرانی و نه انیرانی، هم اکنون چین را بهشت موعود فرش دستباف ایران یافته اند آیا جناب دیده روشن گامی چند در موزه‌ها و نگارستان‌های بزرگ جهان زده اند تا ببینند فرش‌های چینی با فرش‌های ایرانی چه تفاوت‌هایی دارد و چگونه می توان نقش‌های صدها سال تکرار شده ی ایرانی را با خلق و خو سلیقه ی مردمی وفق داد که در رقابت با غرب در هنر و صنعت است و به ساختن ایستگاه فضایی به گرد زمین اقدام کرده است؟

جناب آقای صفر امانی، مدیر عامل اتحادیه تعاونی‌های فرش دستباف روستایی آذربایجان شرقی، پس از سفر به چین گفت: «صادر کنندگان باید چینی‌ها را مجاب کنند که با طرح و نقش و رنگ‌های ما دکوراسیون منزلشان را هماهنگ کنند(!)». مثل اینکه از چینی‌ها خواسته شود برای مبادله ی اقتصادی با ایران باید پولشان را به ریال تغییر دهند و یا زبانشان را فارسی کنند و یا به خاطر دوستی با ما مشکل چشم‌هایشان را تغییر دهند(!) و غیره و غیره. جناب امانی، نحوه ی زندگی کردن، آذین نمودن محیط زندگانی، استفاده از زیورهای مختلف

و چگونگی پوشیدن لباس، چگونه غذا خوردن، خوابیدن، راه رفتن، گفتن و اندیشیدن و صدها مساله‌ی دیگر ازین گونه، از مختصات فرهنگی یک ملت است و نمی توان آنها را به خاطر ناآگاهی و ناتوانی شماری از فرشباغان که در چنبر سنت ها و طرح ها و نقش های تکراری تولید کنندگانی هستند که نمی خواهند ریال را برای طرح ها و نقشه های تازه خرج کنند، تغییر داد و دگرگون کرد.

آقای امانی، چرا تلاش نمی کنید ببینید نیازها و سلیقه ی مردم چین به چگونه طرح ها و نقش ها و رنگ هاست؟ چرا نمی خواهید بدانید که بیش از شش میلیارد مردم جهان مجبور نیستند از سلیقه ها و اندیشه های شما پیروی و تبعیت کنند و هیچ توان و شگردی هم نمی تواند آنها را مجبور سازد که اندیشه یی را بپذیرند که از آن آنان نیست. و آیا پیش ازین که این سخن را بیان کنید به آن اندیشیده اید و یا تصور کرده اید که شما بر قله ی صنعت فرش دستباف جهان هستید و خواست، خواست شماست و سخن، سخن شما؟

می دانم و وقوف کامل دارم که نوشته ی من جنابان مرداسی، دیده روشن، بویژه امانی و دیگران را خوش نیاید زیرا سنت برین است که نباید «بزرگترها» را نقد کرد و چنان رایج شده است که نقد را «اشکال تراشی و بدگویی» و غیره می پندارند، ولی اگر «تعریف و تمجید و چاپلوسی» باشد، آن را «نقد سازنده» می گویند. ولی چه اشکال دارد که کمی هم از سنت فرابگذاریم و اندکی روشن بین تر باشیم و با پوزشی صادقانه، برای بهین کردن گفتارهای خود، به نقدی دوستانه و در کلام الهی امر به معروف رضا دهیم.

من، برای پایان دادن به این گفتار، همه ی کسانی را که برای صادر کردن فرشهای ایرانی به چین، لحظه شماری می کنند و یا به اصطلاح مردمی، برای بازار چین کیسه دوخته اند و به سخنان آقای رضی میری نایب رئیس اتحادیه تولید کنندگان و صادر کنندگان فرش دست باف ایران، و بویژه جناب آقای رضا الله داد دبیر شورای راهبردی مرکز ملی فرش ایران توجه می دهم و گفتار جناب آقای الله داد را که زیور بخش پایان گزارش است در اینجا و البته با اجازه ی ایشان بازگو می نمایم:

«با توجه به تحریم کشورهای بیگانه برای ایران می توانیم با راحتی با صرف هزینه ی اندک در تبلیغات و زمان، بازار چین را به سمت خود متمایل کنیم، اما تنها شرط این کار هدفمند بودن و برنامه ریزی بلند مدت است. تجار باید به این مساله دقت کافی داشته باشند که صرفا با انجام یک تبادل بازار، هدف را از بین نبرند و برای حفظ تعداد اندک بافنده ی کشورمان کوشا باشند. برای صادرات فرش به چین باید به صورت نظام مند دقیق {و اسلوبی} و با توجه به فناوریهای روز دنیا پیش رفت و شیوه ی سنتی را کنار گذاشت و طبق استانداردهای ارائه ی اجناس در دنیا فعالیت نمود، تا بتوان به صورت دراز مدت در بازار چین حضور داشت.»

«آن چه نباید با ورود به بازار چین و تداوم حضور در آن فراموش کرد، مدیریت و برنامه ریزی صحیح و دراز مدت است نه اقدامات شتابزده. هر فعالیتی در این زمینه می بایست با در نظر گرفتن همه‌ی جوانب آن باشد، بازاریابی، تبلیغات، سلیقه یابی، برگزاری نمایشگاه ها و... مساله یی که شاید در دید نخست کاملاً بدیهی باشد و همه بر آن صفحه بگذارند، اما گاهی مشاهده شده در عمل آن چیزی نمی شود که در سخن بود»

«لذا مسئولیت متولیان فرش درین جریان سنگین است و نوع فعالیت‌هایشان نیز می بایست کاملاً سنجیده باشد تا فرش ایران بتواند سهم بیشتری ازین بازار وسیع را کسب کرده و توانایی حفظ آنرا نیز در ادامه داشته باشد.»

حبیب الله آیت اللهی

فصلنامه

علمی - پژوهشی

انجمن علمی

فرش ایران

شماره ۱۵

بهار ۱۳۸۹

۹

برای آگاهی هنرمندان طرح و نقش فرش ایرانی

مراکز توزیع فصلنامه گلجام

- ۱- گروه‌های فرش و صنایع دستی، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی (دولتی و آزاد).
- ۲- ادارات فرش سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها و مناطق کشور.
- ۳- شعبات شرکت سهامی فرش ایران در سراسر کشور.
- ۴- ادارات میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشور و موزه فرش.

به نام آفریننده کیهان و جهانیان

کوتاه سخنی با آفرینندگان طرح‌ها و نقش‌های نوین و دگرپس کنندگان زیباشناسی فرش ایران همه باور داریم که هنر فرش، در نوآوری و آفرینش طرح، نقش و رنگ آمیزی آن است، به گونه‌ای که زیبا باشد و «لذت دیدار» به بیننده ارمغان بخشد. سال‌های سال است که در نقش‌های فرش ایرانی، دگرگونی و تحولی ایجاد نشده است [استثنا برای یک دو استاد بزرگوار و فرهیخته که به این اصل پای بند هستند]، و اگر احیانا استادانی به این کار مبادرت کرده‌اند، از بیم دوستان و همکاران «سنت کار» آشکار نکرده‌اند؛ برای مثال، یکی از استادان فرش مشهد که به احتمال زیاد هم اکنون به «لقاءالله» پیوسته است، بیش از یک صد طرح تازه از «گلجام» طراحی کرده است ولیکن در هیچ کدام از فرش‌های او دیده نمی‌شود.

هیات تحریریه فصلنامه «گلجام» بر این اندیشه است که هنرمندان طراح فرش، به ویژه جوانان را، به جامعه هنرشناس ایرانی معرفی کند و بشناساند. بنابراین، از هنرمندان طراح فرش که مایل‌اند زندگی‌نامه و نمونه کارهای آنان منتشر و شناسانده شود، یک نسخه از زندگی‌نامه خود، شامل مشخصات شخصی و تصویری از نمونه‌های کارهای خود را (همراه با CD) و با پست پیشتاز یا سفارشی به دفتر مجله ارسال فرمایند و اطمینان کامل داشته باشند که همه حقوق قانونی آنها برای ایشان محفوظ خواهد بود.

گلجام

فصلنامه
علمی-پژوهشی
انجمن علمی
فرش ایران
شماره ۱۵
بهار ۱۳۸۹

گلجام